

i hvor vel det gjerne kan være, at det var en Misforstaaelse baade af Nogle her i Thinget og fra Ministeriets Side, naar det kom til dette Brud. Men dette blander jeg mig ikke i; jeg siger kun, at mit Standpunkt med Hensyn til den Slags Love er det samme nu, som det hele Tiden har været. — Jeg tillod mig før et lille spøgende Udtryk. Jeg kom til at tænke paa det Ord, at man skal slaffe sig Bæmmet med det urette Mønnon, idet jeg bemærkede, at de 3 Lovgivningsmagter ikke havde formaaet at gjøre noget Vel mod den Del af Befolkningen, der trænger til det, og som var misforpøjet med, at der Intet blev gjort for den fra Nigsdagens Side; jeg tillod mig at sige, at, naar jeg bortsaar fra den konstitutionelle Side, kunde jeg gjerne indrømme, at det var Ministeriet, der ved forskellige Leiligheder var optraadt som Belgjører, og jeg nævnte da i den Forbindelse Skolelærerne; thi vi vide jo Alle hvorledes Kultusministeren har paa egen Haand villet være disses Belgjører. Der var nu her forrige Gang en Leilighed, hvor jeg mulig kunde være kommen til at vise min Mening praktisk, idet der forelaa et Forslag, som indeholdt en Bedømmelse af Ministerens Udseer i den omhandlede Henseende. Jeg mener det Forslag, der kom fra det ærede Medlem for Rjøge (Hørup) (Stemmer: Fra Stege Bøssen). Nei, det stemte jeg imod, for det var ikke korrekt efter min Mening; det beroede paa en Misforstaaelse om, at der skulde være Cirkulærer, som Ministeren sagde ikke eksisterede. Dernæst mener jeg, at naar jeg saae bort fra den konstitutionelle Side, kunde jeg ikke Andet end billige, at de store Præstekald bleve beklippede. Men jeg reserverede mig bestandig imod, at disse Belgjæringer kunde gjøres af Ministeren uden ad Konstitutionel Vej, saa jeg har ingenlunde godkjendt disse Skridt. Endelig var der et Medlem, der tiltraabte mig Noget om Oreanaabanen. Jeg erindrer ikke, hvem det var. (Stemmer: Holstein-Ledreborg). Hvad den angaar, har jeg den Mening, at det var godt for de Vedkommende baade Kommuner og Private, at det, som der siges at være gjort, er gjort. Jeg veed for Resten ikke note, hvad der er sket i den Sag. Det konstitutionelle Punkt mente jeg, vi senere kunde komme til at tale om. — Det ærede Medlem for Rjøbenhavns Amts 5te Valgkreds maa jeg ret takke, fordi han har gjort mig opmærksom paa, at en saadan Misforstaaelse kunde indsnige sig, men baade mine tidligere Udtalelser og mine fremtidige Handlinger ville komme til at vise, at det var kun en Misforstaaelse.

Formanden (R a b b e): Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har begjæret Ordet, men da han allerede flere Gange har havt Ordet, udfordres Thingets Samtykke. Hvis imid-

lertid Ingen gjør Indsigelse derimod (Ophold), skal jeg give det ærede Medlem Ordet.

Berg: Jeg har kun en kort Bemærkning at gjøre. Det er mig meget hjært, at jeg ved mine Udtalelser har faaet det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Ledreborg) ind i en alvorlig Tone. Jeg skal imidlertid gjøre ham opmærksom paa, at jeg tror, at han allermindest af Nogen her i Thinget kan træde op som Programfortolker. I samme Dieblit, han vilde træde op mod mit Programstandpunkt, kom han til at erkjende i Ord, at Folkethinget var det mest betydende Thing, at det var Lyngdepunktet i vort politiske Liv. Men med en saadan Tale er det mig aldeles uforklarligt og umuligt at fatte, hvorledes han i samme Aanddrag kan drage tilfælt imod de Ord, at Folkethinget har den største politiske Myndighed, thi begge Dele ere jo kun Udtryk for den samme Tanke. Naar det ærede Medlem iøvrigt ikke var tilfreds med mine Udtalelser, skal jeg dertil sige, at disse heller ikke vare siglede paa, at han skulde være tilfreds med dem. Jeg havde nemlig kun til Hensigt, idet jeg venkfabelig antydede de forskellige Nuancer her i Thinget, at gjøre opmærksom paa, at den hidtil fulgte Politik, som de Herrer, og navnlig det ærede Medlem fra Leire, bære Soveदानsvaret for, efter min Opfattelse har været saa skadelig for Demokratiets Sag og har været forsvaret med saadanne Grunde, at jeg ikke paa nogen Maade kan forandre min Mistillidsstilling til de Herrer's Opfattelse af Maalet for vor Politik, selv om de nu efter Valget maatte mene at burde tage Steen i en anden Haand. Dette udelukker jo imidlertid ingenlunde — hvad jeg ogsaa har sagt — den Erklæring fra min Side, at hvad Valgdagen har udrettet, det Resultat, den har bragt, søger man hver paa sin Side at nytte paa bedste Maade, og det gjør altsaa, at, naar de Herrer om en Sag eller flere Sager ere enige med mig, mødes vi der, og det Samme vil være Tilfældet lige over for andre Partier, hvor jeg er enig med dem. Men det vilde for mig være en personlig Ufandhed, hvis jeg nu talte om at ville flaa en Streg over det Forbigangne, thi det Forbigangne bærer saa megen Ulempe og Skade for vor Sag i sit Skjød, at jeg ikke kan slutte mig dertil. (Stemmer: 1866!) Ja, ganske sandt, ogsaa det indeholder Deres Program, en Anerkjendelse af 1866.

Da ikke Flere begjærede Ordet, var Forhandlingen sluttet.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling vedtoges uden Afstemning.

Berg: Jeg tillader mig at foreslaa dette